

Burgemeester en Wethouders van Leeuwarden
Postbus 21000,
8900 JA Leeuwarden
subsidies@leeuwarden.nl
c.c. floor.vanderheijden@leeuwarden.nl

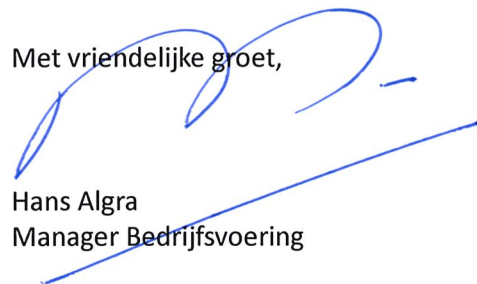
Datum : 23 oktober 2023
Ons kenmerk : HA/23.76
Betreft : subsidieverzoek bibliotheekwerk Leeuwarden 2024, aanvulling

Geacht College,

In mijn brief van 28 september 2023, ons kenmerk HA/23.65, heb ik voor de bibliotheek subsidie aangevraagd voor het jaar 2024. Daarbij heb ik toegezegd op een later tijdstip een begroting en een activiteitenplan aan te leveren. Deze toezegging de ik hierbij gestand.

Uw beschikking zie ik met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Hans Algra
Manager Bedrijfsvoering

TOELICHTING OP DE BEGROTE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2024

Leeuwarden

BATEN	Begroting 2024	Forecast 2023	Q2 20223	Begroting 2023 (2)	Begroting 2023 (1)	Jaarrekening 2022
Subsidies						
Exploitatiesubsidie gemeente	2.994.990	2.783.411	1.391.706	2.783.408	2.783.417	2.676.100
Aanvullende subsidie 2024/2023	330.000	406.000	203.000	406.000		
Corona compensatie 2020 *						
Bijdrage Friese literatuur						
Provinciale subsidie	26.250	26.250	16.150	26.250	26.250	28.000
Overige subsidies						5.645
	3.351.240	3.215.661	1.610.856	3.215.658	2.809.667	2.709.745
Opbrengsten	466.230	450.499	231.049	452.240	452.240	457.371
Specifieke dienstverlening	250.260	249.531	137.184	251.740	269.380	278.836
Diverse baten	12.933	13.193	6.980	7.220	6.750	14.298
Projectbaten	252.209	193.768	128.876	221.451	221.451	215.501
Totaal	4.332.872	4.122.652	2.114.945	4.148.310	3.759.488	3.675.751
LASTEN	Begroting 2024	Forecast 2023	Q2 20223	Begroting 2023 (2)	Begroting 2023 (1)	Jaarrekening 2022
Bestuur en organisatie	105.900	107.210	53.723	107.340	97.400	116.806
Huisvesting	772.524	743.853	461.070	771.495	935.106	594.542
Personeel	2.411.833	2.283.035	1.017.422	2.326.227	2.396.331	2.075.257
Administratie	128.600	123.720	65.536	114.970	108.840	113.120
Transport	15.975	15.655	8.242	14.210	14.210	15.770
Automatisering	229.955	223.035	116.459	223.450	221.270	189.661
Collectie & media	339.597	285.592	131.713	329.570	329.570	273.851
Specifieke kosten	47.210	44.720	29.272	31.640	31.640	59.793
Diverse kosten	3.330	2.330	-995	7.957	6.810	986
Projectkosten	275.219	236.646	155.390	221.451	221.451	273.077
Totaal	4.330.143	4.065.796	2.037.832	4.148.310	4.362.628	3.712.863
Bedrijfsresultaat	2.729	56.856	77.113	-0	-603.140	-37.112
Onttrekkingen aan reserves/fondsen				-		
Toevoegingen aan reserves/fondsen				14.850	14.406	
Onttrekkingen aan algemene reserve				14.850	617.547	
Toevoegingen aan algemene reserve				-		
Resultaat verslagjaar	2.729	56.856	77.113	0	0	

Activiteitenplan bij de begroting 2024

Deskundigheidsbevordering

Om de kwaliteit van het inlichtingen werk in dbieb te garanderen zetten we in 2024 ook in op deskundigheidsbevordering van onze medewerkers.

We bieden de volgende scholingen aan:

Training Projectmatig Creëren voor projectleiders en opdrachtgevers, Training Projectmatig Creëren en een scholing Engels. Nieuwe frontoffice-medewerkers volgen standaard de basisscholing, deze wordt gevolgd bij Firda. Medewerkers Informatie en Advies gaan aansluitend de scholing bij het GO volgen.

We trainen de medewerkers van dbieb in gespreksvoering en vraagafhandeling zodat zij in staat zijn om de vraag helder te krijgen zodat de klant het juiste antwoord krijgt op zijn (hulp) vraag.

Samenwerking met vrijwilligers

Sinds 2017 werken we in dbieb met vrijwilligers. De inzet van vrijwilligers is zorgvuldig voorbereid en gebeurt op basis van formeel vastgesteld beleid. Hoewel de samenwerking goed verloopt, vraagt dit wel een permanente monitoring en vaststelling. De werkzaamheden van de vrijwilligers richten zich op hostmanship en hospitality, bij de professionele medewerkers ligt de focus op de bibliotheekinhoudelijke dienstverlening. Goede afstemming is belangrijk voor de kwaliteit van de dienstverlening.

Profielen per vestiging

In 2024 gaan we onderzoeken welk profiel er bij welke vestiging hoort. Wat is de behoefte en wat zijn de verwachtingen van de inwoners van stad en dorpen van de bibliotheek. Hoe kunnen we onze dienstverlening beter laten aansluiten bij wat de inwoners van ons verwachten. Voor welke zaken en activiteiten komen ze naar de bibliotheek. We willen bijdragen aan de sociale verbondenheid. Dat is belangrijk omdat het aantal publieke organisaties en plaatsen binnen de gemeenschap afneemt. Vooral in de kleine kernen in het werkgebied van dbieb staan voorzieningen onder druk. Juist daar kan de dbieb van toegevoegde waarde worden als we het profiel van wensen, verwachtingen en mogelijkheden goed in kaart hebben.

Ledenwerving | Ledenbehoud

De eenvoudigste manier van ledenwerving is ledenbehoud. Ledenbehoud vinden we daarom voor de komende jaren een belangrijk focuspunt. Zij zijn tenslotte onze beste ambassadeurs en velen zijn al jarenlang loyaal aan onze organisatie. Sommigen kennen we persoonlijk, anderen bevinden zich op grotere afstand. De rol van de bibliotheken is de laatste jaren veranderd en zal ook in de toekomst meebewegen op maatschappelijke ontwikkelingen. Door onze leden te koesteren en nog beter te leren kennen, hen te betrekken bij de organisatie en te laten meedenken, kunnen we de relatie verstevigen en waarde toevoegen aan het lidmaatschap van dbieb.

Ledenwerving | focus op jeugdleden

Het bereik van dbieb onder jeugdige lezers is groot, mede door de Bibliotheek *op school*.

Leesconsulenten bezoeken wekelijks vrijwel alle scholen in de gemeenten Leeuwarden en

Tytsjerksteradiel. Een positieve ontwikkeling die tegelijk een uitdaging met zich meebrengt. Immers: leesplezier, leesbevordering en mediawijsheid vinden niet alleen plaats op de scholen, maar ook in

dbieb, waar allerlei activiteiten plaatsvinden die lezen, talentontwikkeling en mediawijsheid bevorderen. De komende jaren werken we in samenwerking met diverse partners, waaronder scholen, aan het binden van jeugdleden aan dbieb. Zodat alle kinderen in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel de kans krijgen om een stevig fundament te ontwikkelen op het gebied van (digi)taalontwikkeling en taalplezier.

Communicatiebereik en gespreksvoering

In 2024 zetten we in op een groter bereik onder de inwoners van de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. Ervaring heeft geleerd dat dbieb bij veel inwoners nog steeds bekend staat als 'huis van boeken'. Om dit imago om te buigen is een groter bereik nodig. Met de inzet van gedrukte en online media bereiken we meer mensen met het volledige verhaal van dbieb. Maar ook door gesprekken te voeren met mensen binnen en buiten dbieb. In wijken en dorpen, met communities en partners.

Naast het vertellen van ons eigen verhaal, willen we ook een grotere inspanning leveren om verhalen op te halen bij inwoners van ons werkgebied. Met als doel om wensen en behoeften in kaart te brengen zodat dbieb de dienstverlening kan afstemmen op de inwoners en in co-creatie met hen kan werken.

Van alle medewerkers wordt hiertoe een inspanning gevraagd. We stellen ons daarom ten doel dat het voeren van gesprekken met bezoekers, leden en inwoners een logisch onderdeel van het werk wordt. Voor sommige medewerkers vraagt dit om coaching of training in gespreksvoering en vraagverheldering.

Diversiteit en inclusie

dbieb is er voor iedereen! En dat willen we ook waarmaken. Bibliotheken zijn de cultuurinstelling waar de meest brede en diverse groep inwoners komt en toch zijn er groepen die wij niet bereiken. Diversiteit vatten wij breed op: we zijn ons ervan bewust dat wij niet ieders perspectief kennen en dat een open houding de beste manier is om blinde vlekken te voorkomen.

De afgelopen jaren hebben we ervaring opgedaan met verschillende vormen van co-creatie en bieden we op projectbasis leden uit specifieke doelgroepen een betaalde baan aan. dbieb onderschrijft de routekaart diversiteit en inclusie en gaat zich in 2024 verdiepen in de code diversiteit & inclusie en start een project waarin diversiteit in brede zin verkend wordt.

Digitale inclusie

De Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) zijn een snelgroeiende dienst van de bibliotheken in Nederland. Bij dbieb bestaat een IDO uit informatiedienstverlening, advies en educatie. De functies informatiedienstverlening en educatie worden door dbieb uitgevoerd, zowel door vaste medewerkers als vrijwilligers. De functie advies wordt uitgevoerd door partner het Buurtservicepunt (BSP). dbieb levert daarnaast nazorg door ondersteuning aan huis en uitgifte van laptops voor mensen die buiten andere regelingen vallen.

Het educatie-aanbod bestaat uit: *digi-inloop, Leren Computeren, Werken met DigiD, workshops Word, Excel, smartphone*. Daarnaast traint dbieb buurtbewoners om lessen kennismaken met de computer te geven. Dit voeren wij uit in vestigingen van dbieb, in buurtkamers en andere plekken waar we de inwoners goed kunnen bereiken.

Najaar2023 starten we een lokale campagne om de doelgroep beter te bereiken die in 2024 doorloopt en herhaald wordt. We willen in alle vestigingen van dbieb een volledig IDO. Dat doen we door het buurtservicepunt te ondersteunen door in Grou een adviessprekkuur te starten. We starten

in 2024 een IDO in het MBO door het jongerenwerk of het buurtservicepunt te koppelen aan lessen *Doe je digi-ding* en de webapp *Geocache* die door dbieb en Firda in 2023 ontwikkeld is.

Digitaal Burgerschap

De landelijke programmalijn Digitaal Burgerschap richt zich op digitale weerbaarheid en participatie van burgers die min of meer zelfredzaam zijn. De ambitie is om *“alle 17 miljoen Nederlanders mogelijkheden bieden zich te ontwikkelen in digitaal burgerschap. Enerzijds om zich kritisch, gelijkwaardig en creatief te kunnen manifesteren in de digitaliserende wereld en anderzijds om mogelijkheden en beperkingen van digitale informatie beter te herkennen.”* (Netwerkagenda 2021-2023).

We richten ons op wat voor inwoners het meest relevant is. Jongeren, jonge gezinnen en senioren zitten in leeftijdsfasen waar het meest gebeurt. Met name mediaopvoeding, digitale balans, de snelgroeiende impact van AI, veiligheid, gezondheid en de impact van social media op democratie zijn voor hen van belang. We organiseren talks (*Brainwaves*), festivals (*Weekend van de wetenschap*), talkshows (*Over de Schutting*) en workshops (*Week van de mediawijsheid*) waarin jongeren, kinderen en senioren kennis kunnen opdoen, hun mening kunnen vormen en beter kunnen deelnemen aan de digitaliserende samenleving en het maatschappelijk debat hierover.

Basisvaardigheden in Leeuwarden Oost

Het project Gezinslab is onderdeel van het domein Gezondheid van het programma Leeuwarden Oost. dbieb is gevraagd om de komende drie jaar bij te dragen aan verbetering van basisvaardigheden en dan met name de combinatie van digitale vaardigheden, taal en gezondheidsvaardigheden. Het reguliere aanbod digitale educatie schalen we op zodat we in wijken als de Vrijheidswijk, Heechterp-Schieringen en Camminghaburen optimaal bereikbaar zijn voor inwoners. We vullen dit aan met *voorlichtingen laaggeletterdheid, digivitaler en Voel je goed!*

Debat, democratie en wetenschap

Instituten als democratie, wetenschap en publieke voorzieningen liggen sinds de corona-crisis onder vuur. Feiten lijken niet meer eenduidig en de toon van het gesprek maakt dat we geneigd zijn alleen nog te luisteren naar de eigen bubbel. dbieb wil bijdragen aan een goed gesprek, begrip voor elkaar en het vormen van een eigen mening.

In *Brainwaves* geven we ruimte aan landelijk bekende wetenschappers en publicisten die op basis van wetenschappelijk onderzoek het publiek informeren en een gesprek op gang brengen.

In talkshow *Over de Schutting* gaat niet om stevige meningen, maar om de ervaring en het perspectief van jongeren. In het seizoen 2023-2024 starten we met een jongerenredactie waarbij zij de opdracht krijgen met jongeren in gesprek te gaan en op te halen wat er actueel is onder jongeren. We willen de talkshow laten doorgroeien tot de plek voor het gesprek onder jongeren en zoeken hiervoor financiering bij lokale en landelijke fondsen en samenwerking met partners als debatcentrum de Balie, Friesland pop en Arcadia.

Het jaarlijkse festival *Nacht van de Filosofie Fryslân* (20 april 2024) is een podium waarin we filosofische vragen en actuele maatschappelijke vraagstukken in een festivalsetting met elkaar verbinden. In 2024 zetten we in op meer bereik onder ‘kennismakers’ en ‘verdiepers’.

Het *Weekend van de Wetenschap* (eerste weekend in oktober) is een goede kapstok om de nieuwsgierigheid en onderzoekende houding van kinderen en hun ouders te stimuleren. We brengen een hoog educatief en wetenschappelijk verantwoord programma.

Triceratops on tour

Samen met Naturalis en Natuurmuseum Fryslân organiseren we de tentoonstelling *Triceratops on tour*. Een echte, fossiele dinosaurus staat zes weken lang in de zomer van 2024 centraal in een programma over onderzoeken en ontdekken.

Talentontwikkeling

Ieder kind heeft talenten en het positief benoemen daarvan versterkt het zelfvertrouwen. De benadering van talentontwikkeling (Luk Dewulf en Els Pronk) die wij gebruiken is geschikt voor dbieb omdat deze inclusief is en empowerment van kinderen mogelijk maakt. Het impactdoel is om kinderen betere keuzes (school, werk, hobby) te laten maken op basis van hun talenten. Om een echte verandering teweeg te brengen bij kinderen is ook hun leefomgeving van belang om mee te nemen: school, sport, kinderwerk en natuurlijk de ouders.

In 2023 versterkten we het netwerk door samen te werken met onder andere de spotcoaches, Cambuur Verbindt en Keunstwurk. In 2024 gaan we de benadering in samenwerking met Els Pronk doorontwikkelen. Er is landelijke belangstelling voor deze benadering en de oorontwikkeling, zowel bij culturaanbieders als het ministerie van OCW.

De bibliotheek op school

Het team concentreert zich op de continuering en doorontwikkeling van de formule 'De Bibliotheek op school' (dBos). In dit programma werken dbieb en scholen in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel structureel samen aan de taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Door te lezen vergroten kinderen spelenderwijs hun woordenschat en verhogen zij hun taalniveau. Hierdoor worden in een vroeg stadium taalachterstanden teruggedrongen met minder kans op laaggeletterdheid. Een actuele en gevarieerde collectie in de school zorgt voor verrijking van het leesonderwijs. Daarnaast ondersteunt een professionele leesconsulent de leescoördinator en het team van de school.

We werken aan doorontwikkeling van dBos waarbij we kijken naar nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs en behoeften van scholen. We richten ons meer op ondersteuning van leerkrachten en een betere aansluiting bij beleid van de school zodat het eigenaarschap van scholen t.a.v. leesbevordering groter wordt en leesmotivatie en leesplezier meer deel uitmaakt van beleid en dagelijkse praktijk. We bieden inspiratiebijeenkomsten aan voor teams op het gebied van Boekenkringactiviteiten en visieontwikkeling Digitale geletterdheid. Daarnaast ontwikkelen we een workshop voor leerkrachten over specifieke activiteiten voor kinderen met leesproblemen en een module meertaligheid binnen dBos.

Onderwijsactiviteiten Leeuwarden

Uitrol dBos - Medio 2019 zijn met de gemeente Leeuwarden afspraken gemaakt over de uitrol van dBos op de PO-scholen. Inmiddels zijn er 41 scholen in de gemeente Leeuwarden die meedoen. De animo van scholen voor samenwerking middels dBos is groot. Qua capaciteit is momenteel de (financiële)grens bereikt en kunnen we geen nieuwe scholen meer aansluiten. In 2024 gaan we opnieuw in gesprek met de gemeente hoe ook de resterende scholen in de gemeente kunnen gaan deelnemen aan dBos.

Pilot dBos in het VO – Sinds 2020 zijn er een drietal pilots dBos VO uitgevoerd in het brugjaar van leerweg KB/BB van het VMBO. Ook is er een pilot dBos VO geweest in het VSO van It Twaluk en het brugjaar Comenius Marienburg. In 2024 willen we graag samen met de gemeente onderzoeken of we, vanuit het beleid van de gemeente, een meer structurele inzet van dBos VO kunnen realiseren.

Extra ondersteuning aan IKC's in Leeuwarden- Integrale Kindcentra (IKC's) kunnen in het kader van Kansen voor Kinderen 2.0. een beroep doen op extra middelen in de preventieve ondersteuning van kinderen van 0-12 jaar en hun ouders. Deze ondersteuning richt zich op kansengelijkheid. Op verzoek - en naar behoefte van de IKC's biedt dbieb extra programma's aan.

School en Omgeving- in de gemeente Leeuwarden worden de IKC'S in Leeuwarden Oost uitgebreid met naschoolse onderwijstijd. Er komt een hele-dag aanbod van onderwijs, extra activiteiten en ondersteuning gericht op een brede ontwikkeling van het kind. Als vaste partner van het primair onderwijs gaat dbieb, op vraag van een aantal PLUS IKC's, in het schooljaar 2023-2024 verrijkende naschoolse activiteiten uitvoeren.

Boekstart – In Leeuwarden Oost werken we samen met o.a. de consultatiebureau's (GGD) en Humanitas aan de spraak/taalontwikkeling van jonge kinderen. In dit project dat gericht is op preventie van laaggeletterdheid en betere kansen voor kinderen, ondersteunen we ouders bij het stimuleren van met name de taalontwikkeling van hun kind (gezinsaanpak). Professionals van het consultatiebureau worden geschoold op bewustwording, herkennen en doorverwijzen bij laaggeletterdheid. Daarnaast is er wekelijks een BoekStartcoach aanwezig op de consultatiebureau's in Bilgaard en Camminghaburen. Zij gaat in gesprek met ouders over het belang van voorlezen, heeft een luisterend oor en geeft praktische ondersteuning.

Daarnaast starten we in Leeuwarden Oost in het schooljaar 2023-2024, met behulp van subsidie uit de Landelijke Stimuleringsregeling BoekStart, op 7 Plus IKC's met BoekStart in de kinderopvang. Deze aanpak heeft als doel om kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en (voor)lezen in aanraking te brengen. Dit doen we door o.a. met aanwezigheid van collectie op deze locaties, scholing van pedagogisch medewerkers in b.v. interactief voorlezen en ouderactiviteiten.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid – M.i.v. 2025 worden gemeenten regiehouder op het aandachtsgebied laaggeletterdheid. Als voorbereiding hierop neemt de gemeente Leeuwarden samen met dbieb deel aan de Uitrolfase van het landelijke project Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Wat we willen bereiken met het project is het versterken van het netwerk, meer bewustwording van het belang van de gezinsaanpak en meer samenwerking met partners wat concrete activiteiten moet gaan opleveren voor ouders en jonge kinderen. We willen daarbij nadrukkelijk de vraag van ouders zelf ophalen. We richten ons met name op het bereiken van NT 1 ouders. We streven ernaar dat het de gezinsaanpak wordt opgenomen en geborgd in het VVE- en sociale basisbeleid van de gemeente. Het project loopt t/m maart 2024.

Onderwijsactiviteiten Tytsjerksteradiel

Sinds medio september 2020 werken gemeente, dbieb en scholen samen aan preventie van laaggeletterdheid door de uitrol van Boekstart en dBos op consultatiebureau's, kinderopvanglocaties en scholen in de gemeente.

In 2024 gaan we graag met de gemeente in gesprek over continuering en verdieping van de doorgaande lijn in het kader van preventie laaggeletterdheid vanaf 2025.

Vanaf 2023 wordt extra ingezet op preventie laaggeletterdheid, zowel op school als in de vrijetijds- en thuissituatie. Dit doen we met diverse programma's, zoals Scoor een boek, waarbij lezen en sport worden verbonden door profvoetballers van SC Cambuur in te zetten als rolmodellen. Daarnaast voeren we Vakantielezen uit, een(digitaal)leesprogramma voor beginnende lezers met als doel het leesniveau in de vakantie op peil te houden en het lezen thuis te stimuleren.

Ook in Tytsjerksteradiel is er extra aandacht voor taal en lezen. Op de 12 scholen van De Oarsprong zullen, in het kader van Tel mee met Taal, extra activiteiten plaatsvinden om de taalontwikkeling te stimuleren en het partnerschap met ouders te versterken. Een van de acties hiervoor is een extra inzet van leesconsulenten/mediacoaches op de scholen en aanverwante kinderopvang. Op De Klimstien gaat dbieb verrijkende activiteiten aanbieden in het kader van School en Omgeving.

Digitale content

De Unit digitaal houdt zich bezig met het samenstellen en presenteren van digitale content op dbieb.nl. Het team bestaat uit vier medewerkers en maakt digitale dossiers die aansluiten op actuele thema's waarover dbieb publieksactiviteiten organiseert. Daarnaast zijn er apps, databanken, boekenblogs en inspiratiepagina's voor diverse doelgroepen, zoals het primair onderwijs. Voor partners in het sociaal domein wordt relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie op maat gemaakt en gepresenteerd op narrowcastingsystemen (Biebskerm).

dbieb verzorgt wekelijks een digi-spreekuur waar mensen worden geholpen bij het gebruik van apps van de bibliotheek. De in oktober 2020 gelanceerde Online bibliotheek app maakt het heel gemakkelijk om luisterboeken en e-boeken te lenen. Ook in 2024 brengen we de voordelen uitgebreid onder de aandacht van de bezoekers.

Het team zorgt daarnaast voor deskundigheidsbevordering en ondersteuning van met name de medewerkers in het team bibliotheken in het gebruik van digitale content en de advisering van bezoekers op digitaal vlak. Het team werkt samen met de Koninklijke Bibliotheek (KB) aan verdere doorontwikkeling van landelijke digitale diensten.

Digitale informatie voor het sociaal domein

Steeds meer partners in het sociaal domein willen graag met dbieb samenwerken middels Biebskerm. Biebskerm is een digitale dienstverlening waarmee we inwoners van de gemeente Leeuwarden en Tytsjerksteradiel via narrowcastingschermen attenderen op voor hen relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie. Deze informatie is afkomstig van meerdere non-profitorganisaties als wijkcentra, Amaryllis en dbieb. Medewerkers van dbieb vertalen informatie over bijvoorbeeld activiteiten en regelingen naar laagdrempelige berichten in begrijpelijke taal. Deze plaatsen we op Biebskerm. Zo bieden we informatie aan op plekken waar veel mensen komen om met name kwetsbare inwoners in staat te stellen de deelnemende organisaties beter te vinden. De schermen staan bij de wijkvereniging van Bilgaard en Heechterp-Schieringen, bij De Klomp en de Estafette kringloopwinkel. Sinds 2022 doet ook het Knooppunt mee en plaatsen we berichten over het aanbod in het sociaal domein op 48 schermen in de wachtruimtes van het MCL. Eind 2023 is een samenwerking gestart met wijkvereniging De Blokkendoos en een scherm geplaatst in MFC Het Mozaiek Vrijheidswijk.